

Recensent: Inge van Strien

Sigrid Landman: 'Bewoond eiland' Uitgeverij Schrijverij Mooi Mens, Elst 2012. ISBN: 9789490352226. (autisme spectrum stoornis(ASS)/ Autisme/ED/1) Zie ook: www.schrijverijmooimens.nl/

Soort boek / ziekte / stijl: Dit boek bestaat uit 30 columns die gaan over het leven van Sigrid en haar gezin. Alle gezinsleden hebben een autisme spectrum stoornis. In deze columns wordt soms op humoristische, maar meestal op serieuze wijze ingegaan op het leven met deze beperking.

Over de schrijver: Sigrid Landman (1968) is getrouwd met Kees en ze hebben een dochter Kim (2000). Net als Sigrid hebben ook haar man en dochter een stoornis in het autisme spectrum. In 2009 kwam het eerste boek van Sigrid 'Moederen met autisme' uit. In 2010 volgde 'Wegens familieomstandigheden gesloten' en in 2011 de bundel met columns 'Chaos met autisme'. Naast het schrijven van boeken is Sigrid werkzaam in de thuiszorg.

Korte beschrijving: Sigrid zelf beschrijft in haar columns de kern van deze bundel. Zo schrijft ze in de column *Bewoond eiland* (pag. 191 en 193) 'Hoewel humoristische columns ook deze keer niet ontbreken, is deze bundel behoorlijk serieus van toon. Thema's als eenzaamheid, miscommunicatie en het mezelf niet goed kunnen uiten, komen vaak aan bod. Bij zulke zware thema's past geen luchtige titel. Gelukkig had Renate meerder titels bedacht, waaronder *Bewoond eiland*. Een titel die aanspreekt, kort en krachtig is en de lading van dit boek op verrassende wijze dekt. (...). *Bewoond eiland* vind ik daarom een prachtige titel. Er zit enorm veel symboliek in. Door het schrijven mocht ik stukje bij beetje uit mijn isolement komen en wordt mijn eiland regelmatig bezocht.'

Ook beschrijft ze haar gevoel ten tijde van het schrijven van de columns : (Uit de column *Autisme en vriendschap*, pag. 189) 'Keihard werd ik geconfronteerd met de eenzaamheid die het autistisch zijn met zich mee brengt. Mijn stemming was veelal somber, wat terug is te lezen in de columns die ik toen schreef. Ze kwamen recht uit mijn hart, zonder opsmuk. Rauw en kwetsbaar in hun eerlijkheid. Columns die dat deel van mijn verhaal vertellen, wat eerder onderbelicht bleef.'

Wat viel op: In diverse columns beschrijft Sigrid haar voorliefde voor schrijven. Schrijven is voor haar dé vorm van communicatie. Hierdoor weet ze de lezer een kijkje te geven in de wereld van autisme. Sigrid schrijft, zoals in het voorwoord wordt verwoord, 'op een onomwonden, open en eerlijke manier'. Hoewel veel columns serieus van aard zijn en hierin de moeilijke kanten van het leven met autisme worden belicht, is er geen sprake van een mineurstemming. En daarnaast ontbreken ook de humoristische columns niet. Juist door deze combinatie van columns krijg je een goed beeld van het leven en de levensinstelling van Sigrid. Ze weet de lezer mee te nemen naar haar bewoonde eiland.

Wat ook bijzonder is, is de laatste column van de bundel. Daarin geeft Sigrid de lezer een voorproefje van haar nieuwe roman.

Citaten: Pag. 20: Uit de column *Voelen met autisme* ‘Terwijl ik op televisie mijn verhaal vertelde, liepen de tranen over mijn wangen. Zo’n zeshonderdduizend mensen keken in 2010 naar de Kruispunt documentaire *Een leven lang anders* en ik kreeg gigantisch veel reacties. “Ik zag je huilen, maar autisten hebben toch geen gevoel?” was de meest opmerkelijke. Toch is dit wat veel mensen denken en als je verder geen achtergrond weet, lijkt dit in sommige gevallen ook waar te zijn. Feit is dat mensen met autisme hun gevoelens soms op een onhandige manier uiten en vaak veel later dan gebruikelijk, waardoor het *lijkt* alsof ze ongevoelig zijn. Want niets is minder waar.’

Pag. 67: Uit de column *Het kleine meisje diep in mij* ‘Ze zit diep weggestopt, dat kleine, eenzame, verwarde meisje in mij. Het kind, dat door niemand werd begrepen en zo verschrikkelijk bang was. Ik denk niet graag aan haar en was van tevoren zeker niet van plan over haar te schrijven. Een klein meisje met autisme, levend in een angstaanjagende chaos, die wereld heet. Ik begreep er niets van en voelde me zeer onveilig. Doodsbang was ik voor zowat alles in mijn omgeving. Zelfs voor mijn ouders. Of beter gezegd, juist voor mijn ouders. Als mensen waren ze onberekenbaar, in tegenstelling tot bijvoorbeeld een stoel, die nooit van kleur of vorm verandert. Mijn ouders spraken een voor mij onbegrijpelijke taal, soms met stemverheffing. Dan weer kreeg ik vanuit het niets een klap. Ik begreep weinig van hun gedrag en kwam al snel tot de conclusie dat ze mij niet aardig vonden. De wereld om me heen leek uit losse draadjes te bestaan, zonder samenhang.’

Pag. 106/107: Uit de column *Kattenluikje naar de buitenwereld* ‘Nu er geen reden meer voor lijkt te zijn voel ik me soms nóg een buitenstaander, opgesloten in mezelf, afgesloten van de ander. Dan heb ik het gevoel nergens bij te horen, omdat ik met niemand wezenlijk contact kan maken. Het is namelijk een overmogen, geen onwil. Autisme in zijn puurste vorm. Het niet is staat zijn mijn gevoelens met anderen te delen, omdat ik zelf niet eens kan verwoorden wat er in me omgaat. Ik kan met rot voelen, zonder te snappen waarom. En iets wat je niet begrijpt kun je ook niet delen. Dat is de muur die autisme heet. (...) Gelukkig dat God me mijn schrijftalent heeft gegeven. Feit is dat ik me hierdoor een stuk minder eenzaam voel als autist zijnde, omdat het schrijven me helpt mijn gevoelens te uiten.’

Pag. 122: Uit de column *Solliciteren* ‘Wat dat betreft ben ik blij dat ik getrouwd ben en nu slechts parttime hoeft te werken. Want werken, of het moet schrijven zijn, is mijn hobby niet. Over hobby’s gesproken. Sommige bazen vroegen mij naar mijn hobby’s. Op een keer beantwoordde ik deze vraag, waarna ik vroeg: “En wat zijn de uwe?” Wat was ik verbaasd toen de goede man antwoorde: “Dat is privé.” Hij vroeg dit toch ook aan mij? Nu ben ik door de jaren heen wat wijzer geworden en zou ik het niet in mijn hoofd halen een toekomstige werkgever dit te vragen.’

Recensies / extra's: Op de site http://www.bol.com/nl/p/bewoond-eiland/920000002142198/#product_judgement plaatsten twee personen een review.

Marjoleinhs schreef op 18-04-2012: *'Zeer goed geschreven boek met pakkende verhalen. Sigrid weet heel goed onder woorden te brengen hoe het voelt om autistisch te zijn. Eenmaal op haar eiland voel je haar machteloosheid en emotie's en bouw je vanzelf de brug. (...)'*

Sunnylady schreef op 26-04-2012: *'Het is weer een mooi boek het leest makkelijk en blijft boeien tot het eind. (...) Puur en eerlijk beschrijft ze de minder leuke kant van autisme. Een aanrader (net als de 3 andere titels van deze schrijfster) voor iedereen die op welke manier dan ook met autisme te maken heeft. (...)'*

Op de webiste van de uitgever staat een verzameling van artikelen die over Sigrid en haar boeken in de media zijn verschenen. <http://www.schrijverijmooimens.nl/Onze%20schrijvers/Sigrid%20Landman%20in%20de%20pers.html>

Verder is Sigrid ook te gast geweest in een aantal televisieprogramma's, zoals Hart van Nederland, Het elfde uur, Nederland zingt op zondag en Kruispunt.